

TAMREX

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

PARIM VALIK talviseid tööriideid, jalanõusid ja kindaid!

SOODNE OST

kootud talvemüts art BONABL	4.90
Norway talvejope art 23621	39.00
soe poolkombe art 23608	38.00
kootud kampsun art PULO50BM	24.00
soojad töökindad art 44-406	2.40
kapuuts jopele art 23628	6.00
Riga tööjalanõud art SD001	34.00

MÕISTLIK OST

TAMREX

Cofra talvemüts art V12000	9.00
Tamrex talvejope art 770-1804	75.00
Tamrex talvekombe art 771-1804	55.00
Elysee fliisist pluus art 23326	19.00
Tamrex talvekindad art 44-3001	3.90
soe aluspesukomplekt art 7191+7112	44.00
Tamrex talvesaapad art 81783	47.00

HEA OST

Snickers
WORKWEAR

Snickers talvemüts art 9084/0400	11.00
Snickers talvejope art 1119/5804	97.00
Snickers talvepüksid art 3619/0404	78.30
Snickers dressipluus art 2800/5800	30.00
Tamrex talvekindad art 44-302	5.90
Snickers alussärk art 9405/0400	26.00
Cofra Barents talvesaapad art NA005	55.00

art 23621

39.-

art 23665

39.-

art 915-0804

47.-

art 915-6604

57.-

art 770-1804

75.-

art 775-6618

89.-

art 1118/0400

65.-

art 1319/0404

81.-

art 1119/5804

97.-

art 1333/6658

108.-

art 1210/04

114.-

art 1188/2004

139.-

Hinnad sisaldavad käibemaksu 20%

UJED KAUPUSED

TALLINN Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35 | TARTU Aardla 114, Ringtee 37a | PÄRNU Riia mnt 169a, Savi 3 | RAKVERE Pikk 2 | VIJANDI Riia mnt 42a | JÕHVI Tartu mnt 30 | VÕRU Piiri 2 | VALGA Vabaduse 39

DAGERON

U T O K A U B A D

- Varuosade müük ja tellimine
- Õlid, filtrid määrdeained
- Tööriistad
- Autokeemia
- Auto audio/video
- Lisavarustus

Rapla, Loo 14
Kiriku taga!

Tel 489 4352,
5342 2876

E-R 9-17
www.dageron.ee

MADHOUSE RAPLA

- Ööklubi MADhouse on Raplamaa suurim ja kuumim ööklubi!
- Asume aadressil Kauba 2 Raplas.
- Ööklubi on avatud reedeti ja laupäeviti kella 23st.
- Pakume külalistajatele turvalist keskkonda, nauditavat programmi ja meeldivaid elamusi.
- Leia meid facebookist (MADhouse Rapla), jagame pidulistele ka TASUTA PÄÄSMEID!
- Kord kuus peod lastele ja noortele.

KOHTUMISENI KLUBIS!

TUTVU PROGRAMMIGA

WWW.MADHOUSE.EE

ESMASPÄEV, 26. SEPTEMBER

06.55 Terevisioon
08.55 Draamasari Väike maja preerias. Hirnu paine all II
09.45 Terevisioon*
11.45 Ilus maa. Tammetalu pagarikoda*
12.00 Sõida maale! Tänavuse aasta parim noortalunik Heigo Heinsalu sai oma vanemate talu peremeheks juba 17-aastaselt.
12.45 Mida teie arvate? Suure vanusevähaga suhted*
13.40 Tähtis aasta, 2/6
14.05 Loomasuu ei valeta. Arsti juures
14.15 Jamie Oliveri kodu. Rabarber
14.50 Komöödiasarja Allo Allo!
15.20 Kriminaalsari Uued trikid, 2/8. Eesriie sulgub. Seekord tuleb uurida kunagist surmajuhutit otse lavalaudadel. Brian Lane satub teatrist vaimustusse ja teeb oma debüüdi laval. Jack Halford on aga pärast kohtuistungit jäljetult kadunud
16.10 Draamasari Väike maja preerias. Hirnu paine all II
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13 (Eesti 1996)
17.40 Draamasari Maahaigla. Tibude lugemine. Kui üks patsient toob välismaalt kaasa ohtliku haiguse, peab doktor Ellis astuma vastu kohalike eelarvamustele
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Osoon. Pääsukest peetakse õnnetoovaks linnuks, teda on nimetatud koguni jumala kanakeseks. Aprillist oktoobrini jõuavad nad ilmale tuua kaks, vahel ka kolm kurna poegi, kellega alustatakse sügisel pikka teekonda Aafrikasse. Suveõine vähipüük oli meie vanavanematele heinateo lahutamatu osa. Nüüd on sellest alles vaid mälestus.
20.35 Navi
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm. Sport
21.40 Välisilm
22.10 Välisilm esitleb Nõukogude Liidu viimased päevad
23.10 Draamasari Kennedy, 1/8. Isa suured ootused
23.55 Draamasari Maahaigla. Tibude lugemine
00.40 Ringvaade*
01.48 ERR uudised

07.10 Animasari Cedric. Filmiõhtu
07.25 Animasari Cedric. Papi solvub
07.35 Looduselust. Otto, Eik ja jänesed (Eesti 2011)*
08.00 Lastesari Mina ja minu lemmikloom. Carllose pull. Ecuador
08.10 Animasari Adiboo seiklused
08.20 Lastetuba. Meisterdame Mariga*
08.30 Nukumäng. Ühemeheteatrist (ETV 1988)
09.00 Ringvaade*
09.30 Michael Boltioni kontsert Avo Sessioni festivalil
10.28 ERR uudised
17.10 Vulkaanide teejuh* Viimased vulkaanivaatluste andmed näitavad, et kogu maailmas hakkavad vulkaanid kuumenema. Kas see on lihtsalt geoloogiline kokkusattumus või märk suuremast ohust? Rühm teadlasi pakub äkilise vulkaanilise aktiivsuse tõusu seletamiseks uudeid teooriaid ja paneb need proovile Tungurahua vulkaanil Ecuadoris. See on kõrgete panustega mäng inimese ja mäe vahel.
18.00 Animasari Muumioru lood. Saladuslik saar
18.20 Animasari Lammas Shaun
18.30 Lastetuba
18.45 Animasari Ajakompass. Muistsed israeliidid II
18.55 Animasari Siilipoiss Alfredi salapärased seiklused. Salapärased lumerullid
19.05 Animasari Cedric. Koolivaheaeg
19.20 Aktuaalne kaamera (viipekeetes)
19.30 Aktuaalne kaamera (v.k.)
20.00 Täheleaed. Eduard Toman. Eesti televaataja tunneb teda ennekõike kui suurepäraselt parodisti. Tema koduteatriks, mille lavalaudu ta on kulutanud 25 aastat, on Vene Teater. Ise ütleb, et on tööl venelane ja kodus eestlane
21.15 Batareja intervjuu. Mladen Kiselov
21.30 Jüri Üdi klubi. Teadus ja ebateadus meedias
22.20 Põnevussari Kaalul on rohkem kui elu, 4/18. Kohvik Rose
23.15 Traali-vaali, 2/16. Julia Kalenda Navitrollal külas*
23.45 Batareja*
00.20 ERR uudised

06.00 Punased roosid*, 84/200
06.45 Joonissari Animaniakid
07.10 Joonissari Mask
07.35 Politseiakadeemia seiklused
08.00 Reporter*
09.00 Tee õnnele*, 786
10.00 Armastus või raha*, 49/128
11.00 Kodu ja võõrsil*, 5076
11.30 20 aastat hiljem*
12.55 Eesti kõige-kõige*
13.25 Ärapanija*
13.55 Lastega kodu. Õnneseen, 1
14.25 Komissar Rex. Lõppjaam. Viin, 1. Viini kesklinnas plahvatab pomm, mille panija saadakse kätte tänu politseikoer Rexile. Kuid koera pere-meese hukkab ja politseioperatsiooni juhtinud komissar Richard Moseril hakkab kahju koerast, kes viiakse politseikoerte kasvatusse, kus teda ootab magamapanek
15.25 Punased roosid, 85/200. Nick ja Petra muutuvad taas lähedasemaks ja otsustavad seekord armastuse nimel võidelda
16.25 Armastus või raha, 50/128
17.25 Tee õnnele, 787
18.25 Kodu ja võõrsil, 5077
19.00 Reporter
20.00 Väsareporter
20.35 Saladused. Kaks parimat sõbrannat kolivad olude sunnil ühte korterisse elama ning neist saavad viha-vaenlased. Teises loos näete paari, kelle kooselu on tõestanud, et nad on harmooniline paar. Ent naise õpingud välismaal viivad noored aastaks laiku
21.25 Meeleheitel koduperenaised
22.25 Jahtunud jälg. Närviködi. Rush naaseb pärast haavata saamist tööle ja arvab, et on emotsionaalselt valmis asuma lahendamata 1994. aasta juhtumit, kui kolm poiss surmeks pekti ja ilmselt valesti süüdi mõistetud teismelised vangid pandi
23.25 Kaks ja pool meest. Libud, libud, libud
23.55 Ärapanija*
00.25 Ühisalajane. Sama vana lugu
01.25 Ameerika supermodell 11
02.10 Kaks kanget Venemaal*
02.55 Reporter*
03.45 Must-valge Eesti*
04.30 Unelmate hotell - Üllatus Mehnikos*

06.15 Multifilm Titaanide klass
06.40 Multifilm A.T.O.M.
07.05 Multifilm Beyblade: metallvõitlejad
07.30 Simpsonid: Igatsen taevast
07.55 Armastus võidab, 43*
08.50 Kirgedes torm, 1275*
09.50 Kodu keset linna*
10.20 Vaprad ja ilusad, 6055*
10.45 Top Shop
11.10 Simpsonid: Igatsen taevast*
11.40 Tätte ja Matvere imeline ilmreis*
12.10 Hull sinu järele: Nat ja Arley Hull sinu järele: Hooaja viimane osa
13.05 Laulupealinn*
14.05 Laulud tähtedega
14.40 Kõige naljakamad koduvideod
15.00 Vaprad ja ilusad, 6056
15.30 Lena, mu elu armastus, 96. Rafael on kindel, et Vanessa petab teda Tonyga
16.25 Armastus võidab, 44
17.25 Kirgedes torm, 1276
18.25 Täna võib!
19.00 Seitsmesed uudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Rahaauk
21.00 CSI Miami: Viimne vastasseis. Horatio naise tapja Memmo Fiero tuleb Miamiisse tagasi ning hakkab seal seadust rikkuma ja kaost külvama
22.00 Kümnesed uudised
22.15 SUUR FILM: MF Õigustatud tapmine, põnevik. 30 aastat paarimeestena NYPD ridades teeninud uurijad (Robert De Niro ja Al Pacino) kutsutakse enne eruminekut uurima vihatud sutenööri mõrva, sest see näib olevat seotud nende poolt aastate eest lahendatud juhtumiga. Mõlemal juhul leiati surmatud kurjategija laiba juurest lühike luuletus, mis antud isiku tapmist õigustas. Pärast paari sarnast väljakutset saab selgeks, et neil on tegemist sarimõrvariga
00.15 CSI Miami: Elektriõõgid
01.10 Kajahutus: Põleta, purusta, mul ükskõik
02.00 Nukumäng: Tõsiusklik
02.55 Rahaauk*
03.45 Täna võib!*
04.10 Lena, mu elu armastus, 96*
05.00 Südamehäl: Alisa, 85
05.45 Seitsmesed uudised*

06.00 Armastuse nimel, 16/170
06.50 Rosemary kokakool
07.40 Tõelised koduperenaised*
08.30 Top Shop
08.45 Minu imeline elu*
09.15 Oprah*. Esimene teletintervjuu. Disco-veyi peakorterit pantvangid
10.10 Doktor Oz*
11.05 Ameerika supermodell 12*
12.00 Top Shop
12.15 MF St Trinians 2 - Preili Frittoni kuld
14.15 Saint Tropez, 236/464. Aurélie naaseb narkomaanide võõrutuskeskusest koos Thibault'ga, kes jääb elama tema koju. Algul peab Maxime poissi Aurélie' koolikaaslaseks, kuid avastab, et tegemist on endise narkomaaniga. Laetitia tervis paraneb. Ta on armunud Martinisse, kelle kirg on purjetamine
15.20 McLeodi tütre. Õhutades leeki. Armastusest pimestatud Kate otsustab koos oma lindpriist kallimaga põgeneda. Ümbruskonna farme ohustab süütaja
16.15 Tõelised koduperenaised
17.10 Oprah. Oodates Supermani: liikumine Ameerika koolides
18.05 Doktor Oz. Laste äkksurmad
19.05 Ameerika supermodell 12
20.00 Minu imeline elu. Rahvusküsimus. Marianna on kõike muud kui puhast verd eestlane. Isa poolt lätlanna, ema poolt venelane. Ennast peab aga hoopis eestlaseks. Aliina on sündinud aga peres, kus ema ukrainlane ja isa venelane
20.30 MF Vandekehtunik. Põnevusfilm üksikemast, kes valitakse maffiabossi üle peetava kohtuprotsessi üheks vandekehtnikuks. Naine on uuest ülesandest põnevil, kuid peagi tuleb tal oma kergemeelsust kibedalt kahetada. Teda hakkab ahistama maffia "spetsialist", kes sunnib teda õigeksmõistva otsuse poolt hääletama
22.45 Rahvusvaheline selgetnägijate tuleproov*
23.30 Viva Hollywood! Draama
00.15 Reporter
01.05 McLeodi tütre*. Õhutades leeki
01.50 Night Chat
05.00 Saint Tropez*, 236/464

06.00 Hommikustudio
08.00 Seitsmesed uudised
08.30 Kodu keset linna*
09.00 Hull sinu järele: Emadepäev
09.30 Multifilm Vägev Ämblikmees
10.00 Head isu
10.30 Kalamehejutud
11.00 TV6 SPORT*
11.10 Top Shop
11.30 MF Liiga
13.30 Kodu keset linna
14.00 Kolmas kivi Päikesest: Külmunud Dick*
14.30 Kutsuge Cobra 11: Leegitsev Rhein
15.30 Farscape - kosmoses kaotisi: Rapsodia*
16.25 Top Gear*
17.30 Kutsuge Cobra 11: Kooma. Naispolitseinik Tanja ärkab seitse aastat kestnud koomast. Kuna ta sattus koomasse politseioperatsiooni käigus, tunnevad ta vastu huvi nii politsei kui ka maffia
18.30 Kolmas kivi Päikesest: Vihane Dick
19.00 Simpsonid: Kodurahu
19.25 Fututama: Vabaduse maitse
19.55 Farscape - kosmoses kaotisi: Lina
20.50 TV6 SPORT
21.00 KINOÕHTU: MF Bangkok Dangerous - tappes lähedus, märul. Anonüümse palgamõrvari elu võtab ootamatu pöörde, kui ta sõidab Taisse, et teha mitu tasuvat "tellimustööd". Joe on armutu tapamasin, kes saabus Bangkoki kohaliku maffiabossi Suratit kutsel, et kõrvaldada neli inimest. Ta palkab endale abilisiks pisisuli Kongi, et sellest pärast ülesande täitmist valutult vabaneda. Endalegi üllatuseks saab Joe'st aga hoopis noorele mehele õpetaja
22.55 Seks ja linn: Kirglikud kolmikfantasiad
23.25 Kaitseinglid: Ühe õo Stan
00.20 Fututama: Vabaduse maitse*
00.45 Simpsonid: Kodurahu*
01.15 Seks ja linn: Kirglikud kolmikfantasiad*
01.45 MF Surmav kahtlus, õuduspõnevik
03.50 Kalamehejutud*
03.50 Head isu*
04.15 Kodu keset linna*
04.45 Seitsmesed uudised
05.10 Uudistemees ühine

Kui palju teenib õpetaja?

Inge Põlma

Teiste inimeste rahakotis sorida pole viisakas, kuid sel sügisel on taas päevakorraks tõusnud õpetajate palgad. 2012. aasta riigieelarve arutamise eel on Eesti Haridustöötajate Liit (EHL) pidanud haridusministri riigikomisjoni, et saavutada pedagoogide palga tõus uuest aastast.

Minister Aaviksoo teatas aga esmaspäeval, et riigieelarvest õpetajate palgatõusuks raha ei leita.

Kooliaasta alguse eel sai kiiresti populaarseks Facebookis levinud üleskutse „Õpetajale vääriline palk“. Nii üleskutsega ühinenud õpetajad kui ka EHL leiavad, et arvestades õpetajate väga suurt töökoormust (seaduse järgi peaks nende tööaeg olema 35 tundi ja selle põhjal on arvestatud ka alampalgamäärad, kuid tegelik töökoormus ulatub kuni 60 tunnini nädalas), peaks nooremõpetaja palk vastama vähemalt Eesti keskmisele palgale.

Eesti Haridustöötajate Liidu juhatuse esimees Sven Rondik tuleb õpetajate palgast rääkides veidi irooniliselt meelde valitsusprogrammis toodud lubadust muuta koolitöö parimatele ülikoolilõpetajatele ihaldusväärseks. „Me räägime hariduse prioriteetsest, aga kui palgad ei tõuse, siis noored kooli ei lähe.“

Rondiku sõnul on EHLi ettepanek jagada palgatõus kolme aasta peale, nii et järgmisel aastal tõuseks õpetajate palk 20% ja seejärel kahel aastal 15%. Arvestades rahandusministri prognoosi, saavutaksid pedagoogid soovitud palgamäärad 2014. aastaks.

20protsendiline palgatõus tähendaks, et riigil tuleks järgmise aasta eelarvesse leida täiendavad 34,5 miljonit eurot.

„20protsendiline palgatõus oleks täiesti reaalne,“ leiab Rondik. „34 miljonit eurot on oluline summa, aga hea tahtmise juures oleks võimalik see leida.“

Haridusminister Aaviksoo on aga seni olnud resoluutselt

seisukohal, et niisugust raha riik ei leia. Tema arvates peaks õpetajate palgatõus tulema omavalitsuste sisemise reservi arvelt. Sven Rondiku sõnul on see aga vastutuse veeretamine omavalitsustele, kellelt niigi raha kogu aeg vähemaks võetakse, kuid kohustusi juurde pannakse. „Kui riigi eelarvest eraldatakse vahendid on jäänud 2008. aasta tasemele, pole omavalitsustel võimalik leida täiendavaid vahendeid õpetajate palkade oluliseks tõusuks.“

Täna arutab valitsus järgmise aasta riigieelarve projekti ja lähapäevil peaks see jõudma Riigikogusse. 2012. aasta riigieelarve võetakse tõenäoliselt vastu detsembris ja alles seejärel saavad omavalitsused hakata planeerima oma eelarveid, kuid tõenäosus, et neil jääb piisavalt raha üle õpetajatele märkimisväärse palgatõusu tagamiseks, on pehmelt öeldes tagasihoidlik.

Omavalitsuste võimalused

Ehkki paljudes, eriti maomavalitsustes ületab õpetaja sissetulek juba praegu üldist keskmist palka, tuleb leppida tõdemusega, et paljudes piirkondades on pedagoogid ühed vähestest paikondades alles jäänud või isegi ainsad kõrgharidusega spetsialistid ehk n-ö valgekraed. Nii et keskmisest kõrgem sissetulek võiks olla igati õigustatud. Samas jääb õpetajate üldine keskmine palk praegu Eesti keskmisele alla.

Lisaks tuleb arvestada, et enamasti piirduvad õpetajate töötasu normkoormuse puhul riiklikult kehtestatud alammääraga, millele tulevad juurde lisatasud klassijuhatajate, ringijuhatajate ja muude spetsialistide vms eest.

Vaatamata sellele töötab umbes pool õpetajatest (52% 2010. aastal) alla normkoormuse, ehk nad ei teeni isegi mitte oma ametijärgu alampalka. Kuigi just väikestes maakoolides töötavatele õpetajatele mõeldes vähendati normkoormuse tundide arvu – põhikoolis on see 18-24 tundi nädalas –, jätkub sellist koormust pahatihti vaid emakeele ja matemaatika õpetajatele, nentis Sven Rondik.

Rapla maakonnas teenisid

õpetajad rahandusministri riigikomisjoni andmetel eelmisel aastal alla Eesti õpetaja keskmise (771 eurot). Vaid Kohila vallas ületas pedagoogide sissetulek Eesti keskmist õpetajapalka, kuid seda tänu erinevatele lisatasudele ja valla toetusele.

Eesti Haridustöötajate Liit tegi eelmisel aastal omavalitsustes küsitluse ja tulemustest selgus, et riigi poolt ettenähtust kõrgemat palka suutis õpetajatele maksta üldse vaid 11 omavalitsust ja klassijuhatajate eest maksis lisa 21 valda-linna.

„Kohila valla õpetajate töötasu aluseks on vabariigi valitsuse määrusega kehtestatud õpetajate töötasu alammäärad ning neid volikogu suurendanud ei ole. Küll aga on volikogu suurendanud omavalitsuse makstavat osa juhtide palkadeks, klassijuhatajate ja juhendamise tasusid jne. 2010. aasta lõpus said kõik Kohila kooli õpetajad ka preemiat. Seegi mõjutab keskmise näitaja kujunemist,“ ütles pearaamatupidaja Maie Aring.

„Vald maksab klassijuhatajate ja juhendamise eest juba aastaid suuremaid tasusid kui võimaldaks riigi eraldatud summa. Lisaks sellele kaetakse valla eelarvest töötasud, mida saavad samuti üldjuhul neid kohti täitvad pedagoogid, kuid mis riigipoolsesse õpetajate palgaarvestusse ei kuulu: infojuht, ringijuhid, sotsiaalpedagoogid, eripedagoog, rahunemisklassi õpetaja, pikapäevavõtte õpetaja, karjäärinõustaja, koorijuhimine, klassivälise sporditöö ja uurimistööde juhendamine ning individuaalõpe.“

Ka Järvakandi vallas on leitud raha õpetajate palgalisa maksmiseks, kuid paljudes omavalitsustes tuleb leida raha, et õpetajatele nende väljateenitud miinimumpalk (st alammäär) välja maksta, sest riigieraldistest selleks ei piisa.

Märjamaa vallavalitsuse rahandusosakonna juhataja Lea Laurits nentis, et vald maksis eelmisel aastal ning maksab selgi aastal valla väikeste koolide õpetajatele juurde, sest riigi eraldatavast nn pearahast lihtsalt ei jätku.

Palgaraha on puudu jäänud

Kuni palk pole töö vääriline, peibutab parimaid ülikoolilõpetajaid pigem lai maailm kui Eesti kool. Foto: www.sxc.hu

ka Juuru vallas. Vallavalitsuse pearaamatupidaja Agle Romuluse sõnul jäi eelmisel aastal riigipoolsest eraldist õpetajate ja koolijuhtide palgavahenditeks puudu 17 722 eurot ja puudujääki prognoosib ta ka selleks aastaks.

„2011. aastaks oleme prognoosinud õpetajate ja koolijuhtide palgavahenditeks 268 502 eurot ehk riigipoolsest eraldist jääb tõenäoliselt puudu 12 617 eurot.“

Kuna eelarveaasta ei ole veel lõppenud, ei saa täpset numbrit öelda.

Saneeritavas Raikküla vallas, kus õpetajate normkoormus on 20-23 tundi, tuleb samuti leida raha õpetajate juurdemaksmiseks. Abivallavanem Margit Pärnalt laekunud info kohaselt on selle aasta arvestuslik õpetajate palgakulu kokku 129 613 eurot, millest riigi eraldist on 104 050 eurot, ehk vallal tuleb leida juurdemaksmiseks 25 563 eurot.

„Isegi kui koolis on 6 klassi-komplekti läbi aasta ja kõigi õpetajate normkoormus 24, ei ole õpetajate palgakulu eraldatud summas piises. Juurdemaksmiseks oleks ikkagi aastast 13 100 eurot.“

Raha on Rapla maakonda eraldatud vähem

Rapla maakonna omavalitsustes ulatus õpetajate keskmine palk 2010. aastal 642 eurost 896 euroni.

Vabariigi valitsuse määrus 13. augustist 2010 näeb ette õpetajate töötasu alammäärad:

- nooremõpetaja 608,18 eurot kuus
- pedagoog 644,04
- vanemõpetaja 736,07
- pedagoog-metoodik 888,88 eurot.

Sama määrusega nähakse ette ka tasu klassijuhatajate eest, mis on umbes 10% iga ametijärgu miinimumist.

Õpetajate palk on üks komponent nn õpilase pearahast. Rahandusministri riigikomisjoni avalike suhete osakonna spetsialist Rainer Laurits: „Raha eraldatakse tasandusfondi määruse kohaselt ja lühidalt kirjeldades näeb raha eraldamine välja niimoodi:

- iga õpilase kohta eraldatakse pearaha vastavalt kooliastmele (pearaha on kooliastmeti erinev). Põhikoolis on vaja keskmiselt 17 õpilast ja gümnaasiumis 21, et pearahaga klassi kulude katmisel toime tulla;
- alla 1000 põhikooli õpilasega omavalitsustes makstakse lisatingimuste täitmisel kinni ka tühjad kohad klassis (nn lisaraha ehk pearaha tühja koha eest);
- lisaraha saamiseks peab olema III kooliastmes keskmiselt 10 õpilast klassis, algkoolis saab täismahus lisaraha vähemalt 6 õpilasega (liit-)klassis, gümnaasiumi puhul lisarahastamist ette nähtud ei ole.“

Pearaha arvestamise aluseks on eelmise aasta 10. novembri seisuga omavalitsuses registreeritud õpilaste arv hariduse infosüsteemis (EHIS).

Nende andmete alusel on 2011. aastal riigieelarvest Rapla maakonnale eraldatud õpetajate (ja koolijuhtide) palgavahenditeks 5,1% vähem raha kui eelmisel aastal (2010. aastal oli palgavahendeid 5 155 272 eurot, selleks aastaks on eraldatud 4 894 263 eurot; selle hulgas on ka koolituskulud ja maksud).

Joonas Hein MX karikasara noorteklassis pjedestaali kõrgeimal astmel. Foto: erakogu

Joonas Hein on selle hooaja MX karikasara noorteklassi parim

Kristiina Tiik

11. septembril toimus Viljandis Mini Karikasara 2011 neljas etapp, kus selgusid MX karikasara võitjad. Masinaklasse oli kokku kaheksa: 50cc, 65cc, Mini MX naised, Mini MX Expert, Mini MX 35+, Mini MX uustulnukad, Mini MX noored ja Mini MX800e.

Noorte vanuserühmas oli juba teist aastat edukas Hagudi põhikoolis õppiv Joonas Hein. Ta oli 2010. aastal noorte klassi võitja ning ka sel hooajal tõi Joonas võidu koju Raplamaale. Joonas sõidab klubis Buccimoto Estonia ja tema treener on Andy Piip. Sel hooajal on kaasa tehtud Eesti meistrivõistlustel Mini MX klassis, Mini Karikasaras ning Läti meistrivõistlustel Mini MX klassis. Kiire võistlustempo vahel on Joonas jõudnud olla ka mõned nädalad kipsis käega, kuid sellest hoolimata on üldkokkuvõtte tulemused väga head. Lisaks mainitud esikohale Eesti karikasara noorteklassis sai Joonas Eesti Mini MX 2011 meistrivõistlustel üldarvestuses 7. koha ja Lätis peetud võistlustel tuli ta samuti 7. kohale.

„Hooaja ja võistlustega võib väga rahule jääda, kui välja arvata kevadine kukkumine ja et ei saanud osaleda kõikidel Eesti meistrivõistluste etappidel. Oli natuke ka närvikõdi kolmandal etapil, väike rattaviperus, mis lahendati kiiresti ja sain sõitu jätkata, aga kokkuvõttes läks kõik hästi ja võit käes. Võidud ei tulnud väga kergelt, tuli ikka pingutada ja hästi sõita. Kuna trenni on tehtud palju ja vorm on hea, tulid ka oodatud tulemused. Nüüd valmistume Euroopa meistrivõistlusteks Itaalias Novaras 31. oktoobril, kuhu Buccimoto Estonia sõidab osalema,“ lisas Joonas omalt poolt.

Mini MX karikasara teine koht tuli samuti Raplamaale. Teise koha saavutas Kohila poiss Sten Salujõe, kes sõidab klubis Mini RC.

Piimameister Otto/Rapla testis rootslastega vormi

Jaak Karp

Suurte mängude eel, mõni tund enne Euroopa meistrivõistluste medalimänge, pidasid Rapla ja Södertälje Kingsi meeskond Rootsist maha hooajaeelse sõpruskohtumise. Kuna Raplasse sõit ei mahtunud rootslaste tihedasse sõidugraafikusse, toimus mäng Audentese spordikeskuses.

Külaliste puhul oli tegemist Rootsi meistriliiga Final Four'is osalenud meeskonnaga, kelle treener tunnustati eelmisel hooajal Rootsis parimaks ning kelle rivistusest ei puudunud mitmed leegionärid. Ilma oma kahe algviisiku mängija - Heigo Ermi ja Indrek Kajupangata pallinud Rapla

ei lubanud vastastele siiski kergemat jalutuskäiku.

Rapla elas mängu paremini sisse ning kiirelt haarati eduseis 5:0, seejärel aga said omakorda mootori käima vastased ning lisasid 7 silma järjest. Üldjoontes kulgesidki esimesed 10 minutit üpriski tasavägiselt, kuid veerandi keskel Raplat tabanud mõõna tõttu jääd siiski 5-punktilisse kaotusseisu 17:22. Mõlemalt poolelt olid parimas hoos just keskmängijad - Rapla poolt viskas Ringmets 9 ning Kingsi rivistusest Kenneth Simms 7 punkti. Palju vahetusi teinud ning erinevaid rünnakujooniseid katsetanud Rapla hoog rauges teisel veerandil ja kolmanda neljandiku esimeses pooles. Vastastele anti pallikaotustest mõningad kerged kiirrünnaku võimalused ning ise jääd rünnakutel kohati lii-

gagi kauaks „kombineerima“. Samuti ei leitud efektiivset „vastumürki“ juba eelpool mainitud Kingsi leegionärist korvialusele jõule. Seega jääd kaotusseisu veidi enam kui 20 punktiga.

Alates kolmanda veerandaja lõpust sooritas Rapla Sven Kaldre eestvedamisel 14:2 vahespurdi. Kaitses sunniti vastane paaril korral ületama 24-sekundilist rünnakuaja liimi ning samal ajal realiseeriti ise välja mängitud olukorrad osavalt - jõuti peaaegu 10 silma kaugusele. Viimase kahe minuti tabavate vabavisete siiski veidike suuremaks ning rootslased väljusid mängust võitjatena tulemusega 73:54. Sellistes sõpruskohtumistes pole aga lõppskoor kindlasti mitte olulisim näitaja, tähts on, et meeskond saaks prak-

tiseerida uusi taktikalisi elemente ja panna end proovile erinevate võistkondade vastu ning mängijad koguksid enne põhihooaja algust vajalikke kogemusi ja kindlust.

Piimameister Otto/Rapla parimad olid seekord Raido Ringmets 18 ja Sven Kaldre 15 punktiga. Södertälje Kingsi poolt kogus ainsana kahekohtalise arvu punkte Kenneth Simms - 26.

Järgmisena astub Rapla meeskond võistlustulle Eesti karikavõistluste raames, kuid täpne mänguaeg on veel kokkuleppel. Mägede taga pole enam ka G4S meistriliiga hooaja algus, nii et kes veel senini suvepuhkust peab, on aeg pasunad kapi otsast alla võtta, hääled soojaks hüüda ning mängupäeval sammud Sadolini spordihoonesse seada!

KOOLISPORT

Koolinoorte jooksuvõistlused

Laine Rokk

Septembris toimusid maakonna koolinoorte piirkondlikud jooksuvõistlused neljas piirkonnas.

Kokku on maakonnas 20 üldhariduskooli, nendest osales 19 kooli ja 218 noort jooksuhuvilist.

Võistlus on mõeldud 11-aastastele ja noorematele. Igal osavõtjal on võimalus osaleda kolmel jooksudistantsil. Iga vanuseklassi kolmele paremale on välja pandud diplom ja maiustus.

Viis last olid nii tublid, et võitsid kõik kolm kavasolevat jooksudistantsi. Kuna tingimused on piirkondades erinevad, ei ole tulemused võrreldavad.

Piirkondade parimad: Rapla piirkond

Vanem grupp (2000-2001)
Kaisa Ülviste Rapla ÜG 60 m 9,2, 200 m 32,9, 600 m 2.14,1
Karel Kreuz Valtu PK 60 m 9,1, 200 m 32,5
Deran Eric Aalde Rapla VG 1000 m 3.54,6

Raja K.T.
bioküüre
Ostame kasvavat ja virnastatud võsa ning küttepuitu.
Kraavikallaste ja võsastunud põllumaade raie. Hakkimine ja väljavedu.
Tel 5341 3723, 520 8980 rajakt@hotmail.ee

EESTI METSAMAAKLER
Ostame
METSAKINNISTUID
Metsamajanduskavade koostamine
Info tel 744 6655, 528 5038
andres@metsamaakler.ee

Noorem grupp (2002-2003)
Nele Novek Rapla VG 60 m 10,3
Ragne Rahuoja Rapla ÜG 200 m 39,3
Helena-Riin Rähni Valtu PK 600 m 2.33,5
Markus Ruubel Rapla ÜG 60 m 9,6, 200 m 36,6
Karl-Thomas Zink Valtu PK 600 m 2.21,5

Märjamaa piirkond
Vanem grupp (2000-2001)
Alondra Saar Varbola LA-AK 60 m 9,0, 200 m 35,4
Katrín Tänav Märjamaa G 600 m 2.22,9
Ralf Elfenbein Varbola LA-AK 60 m 8,9, 200 m 34,0
Andres Sõlg Valgu PK 1000 m 3.56,7
Noorem grupp (2002-2003)
Relika Kullap K-Vigala PK 60

m 10,3
Liisa Nazarov V-Vigala PK 200 m 40,1
Heily Tiitus K-Vigala PK 600 m 2.28,6
Joonas Riismaa Märjamaa G 60 m 9,3
Rando Kristal Valgu PK 200 m 35,1, 600 m 2.16,0

Kohila piirkond
Vanem grupp (2000-2001)
Anet Maripuu Kohila G 60 m 8,9, 200 m 32,1, 600 m 2.13,4
Argo Mais Kaiu PK 60 m 9,1
Sven Rännel Kaiu PK 200 m 34,6
Hendry Uuemäe Kohila G 1000 m 4.04,4

Noorem grupp (2002-2003)
Marite Suurmäe Kohila G 60 m 10,1, 200 m 38,6
Hannaliise Sepp Kuimetsa AK

600 m 2.26,1
Rasmus Kivinukk Kaiu PK 60 m 9,9, 600 m 2.15,6
Kaspar Saare Kohila G 200 m 35,6

Järvakandi piirkond
Vanem grupp (2000-2001)
Kadi-Triin Varik Järvakandi G 60 m 10,5, 200 m 36,2, 600 m 2.21,6
Ragnar Martin Järvakandi G 60 m 9,5, 200 m 33,4, 1000 m 3.58,3

Noorem grupp (2002-2003)
Keidy Kaal Järvakandi G 60 m 10,5
Iris Sadivski Kodila PK 200 m 39,8
Angela Pajo Kehtna PK 600 m 2.33,4
Kaspar Grauen Kehtna PK 600 m 9,5, 200 m 33,5, 600 m 2.15,5

RTS Eesti OÜ
URTS

RTS Eesti on asutatud aastal 2009. See on Rootsi ettevõtte, mis tegeleb metallist konstruktsioonide tootmisega.

Pakume tööd järgnevatele ametikohtadele:

- * Tootmismeister
- * Operaator
- * Laserlöikepingi operaator
- * Keevitaja

Kontaktisik **Ahti Peterson**
Tallinna mnt 3, Alu alevik, Rapla vald,
79601 Raplamaa
Lisainfo telefonil 527 7869
E-post ahti.peterson@rtse.ee

RAKVERE LÄYL

ketti. Info tel 5556 5401, 489 2145
 toidukartulit "Laura", "Ando" ja "Anti". Vedu meilt. Tel 521 2016

On aeg tellida küttepuid! Holmes&Meiers müüb lõhutud küttepuid. Küsi hinda! Tel 5550 5574, 600 5323

kartuleid. Tel 504 9777

soodsalt püramiidelupuid Kohilas. Tel 483 2253, 5740 0516

MAHLAPRESSID ja PURUSTAJAD. Press 22 l, h. 225 €, pakpreress h. 249 €, purustajad al. 149 € ja kompl. al. 349 €. Tel 5351 6054, www.cidermill.eu

OSTETAKSE

Vanametalli kokkuost Raplas Jürna 2, avatud E-R 8-18, L-P 10-16. Tel 5673 2463, hinnakiri www.rauaspets.ee

Firma ostab kasvavat leppa. Tel 5373 7294

OÜ ESTEST PR ostab põllu- ja metsamaad. Tel 504 5215, 514 5215

Vanametalli kokkuost Mäepere jäätmejaamas. E-R 9-17, L 10-15. Tel 502 4430, www.feralmet.ee

pulle vanuses kuni 30 kuud ning lambaid (jäärad, oinad) vanuses kuni 2 aastat. Tel 5608 1779

ANNAN ÜÜRILE

osal. möbl. 2-toalise korteri Välja tn. Tel 5901 9500

ühele inimesele sobiva 1-toalise korteri Raplas Koidu tn 23. H. 100 € + kulud. Helistada pärast kella 17 tel 553 4998

2 toal krt Raplas. Tel 5192 7003

2-toalise renoveeritud korteri Alus. Tel 5615 7779

TEENUS

Pottsepatööd. Tel 524 2179

Telli busse! Tel 5330 7447, antsrasmamaa@hotmail.ee

KAARDID ENNUSTAVAD 24 H. Tel 900 1727, h. 1,09 €/min.

Raamatupidamine, aruanded. Tel 505 9669, info@holopand.ee

Kodumasinate remont, õhksoojuspumpade remont, müük ja paigaldus. Tel 5330 1720, www.kulmaline.ee

Akende ja uste sise- ja välisviimistlust. Tel 5800 2190

ÄRA ANDA

kaks kassipoega. Üks helehall ja teine must. Kassid asuvad aadressil Kåbiküla tee 8, Kåbiküla, Kehtna vald. Tel 527 6078

Mälestusi 1941. aasta kuumast suvest Raplemaal

Kõnunud ja korrastanud Tõnis Tõnisson

Kostsid punaarmedelaste popsuvad poolautomaatpüsside paugud ja sakslaste tiheda tulega valangud. Punaväelased jõudsid sügava jõesängi kaudu taanduda ja lahing kandus üle jõe ja silla alevikust välja. Küllap tänu sellele ükski maja ei süttinud ning Velise alevik pääses mahapõlemisest.

Sakslased kadusid Veliselt sama ootamatult kui olid ilmunud, ja venelased olid varsti uuesti kohal. Kas kummalgi pool kaotusi oli, pole rohkem teada, kui et maha oli jäänud üks haavatud punaarmedelane, kes oli ise tulnud või toodud Kõhi talu õuele. Seal viisid tagasitulnud punaarmedelased pereisa ja -poja jõe äärde ja lasksid maha. Hiljem räägiti, et haavatu oli pererahva peale kaevanud, et talle pole abi antud ja näidanud, kes tema üle naernud. Seepeale olevatki mehed mõrvatud."

Samast saame teada, et pärast ränki kaotusi Märjamaa lahingus muutusid venelased eriti kurjaks. Kohalikud külainimesed pagesid nende eest koos oma kariloomadega metsa. Kes aga vael ajal vales kohas liikuma juhtus, see tunnistati ilma mingi jututa bandiidiks ja lasti maha. Jõgisalu on Veliselt nimetanud kahe koju jäänud mehe nime. Üks neist, juuksuriametit pidanud Kaie Jüri olla venelaste jumal teab kuidas ette jäänud ja leiti hiljem Tahkna põllult kartulivagude vahelt piinatuna ja mahalastuna. Teist ohvrit, Kivi Eedit, pidasid kohalikud inimesed natuke lihtsameelseks. Ei tea, kas sellepärast või mingil muul põhjusel, aga kuuli oli temagi saanud.

Kuri oli ka hävituspataljon. Puudulikult relvastatud metsavendadest suudeti arvulises ülekaalus üldjuhul jagu saada, aga Saksa regulaarvägedega kohtudes olid reeglina peksupoisteks hävituspataljoni mehed. Seda enam püüti nõrkust rindel tasa teha tagalas tsiviilelanikkonna ja vangilangenud metsavendade kallal sooritatud metsikutega. Stalini hävituskäsuga, nii uskumatu kui see võib ka tunduda, oli hävituspataljonidele Eestis antud karistamatu õigus elanikke lihtsalt mõrvata. Mitte keegi ei saanud enamst kindlalt tunda, sest hävituspataljonlane võis tappa ükskõik keda kui salakuulajat või "diversanti" ja mitte keegi ei nõudnud neilt selleks isegi mitte puhtvormilist kohtuotsust ja samuti ei peetud mõrvade üle mingit arvestust ega kontrolli. Üldjuhul ei olnudki hävituspataljonlaste poolt kinni peetutel mingit sellist süüd (kui üldse mingit süüd oli) bolševistliku võimu ees, mis oleks väärinud julmi karistusi.

Tegelikult võtsid metsavennad, kes olid algul, nagu mäletame, kinnipeetute karistamisel suhteliselt ebalevad, õige varsti sama käitumismalli üle: kui nemad, punased, on saanud endale õiguse ilma uurimise ja kohtuta ükskõik keda mõrvata, mida meigi siis vahime! Seda enam, et punased olidki ju mõrvanud süütuid inimesi, kes olid metsadesse varjunute lähedased või lihtsalt teada-tuntud inimesed. Just nimelt selline suhtumine tuli ilmsiks ju ka Kuimetsa vallas, kus vastastikune verevalamine nõudis kolmekümne inimese elu.

Siinkohal läheks pikaks kõigist toona toime pandud kuritegudest rääkida, toome vaid mõned näited.

Nii on 7. Tallinna hävituspataljoni (tegutses ilmselt mingil perioodil Tallinna-Virtsu raudteel kurseerinud karistusrongil) vangilangenud võitleja Valter Krull tunnistanud, et näiteks Vigalas langes nende kätte vangli neli metsavenda, kes kohapeal pikemate juttudeta maha lasti. Vilvere raudteejaamas said hävitajad kätte 20 valge käesidemega meest, ilmselt kohaliku omaalgatusliku omakaitse liiget, ja Järvakandis kolm kaitseliitlast. Kõiki piinati enne mahalaskmist okastraadi kätest läbiajamisega ja üksteise külge sidumisega.

Tove Jansson

MUUMITROLL JA SABATÄHT

Seiklus kutsub

Lavastaja Üllar Saaremäe

K, 12. oktoobril kl 12 Rapla kultuurikeskuses

JOHN BUCHAN ja ALFRED HITCHCOCK

39 ASTET

PATRICK HARLOW lavaversioon

SPIOONIKOMÖÖDIA

Mängivad Liisa Aibel, Velvo Väli, Peeter Rästas ja Üllar Saaremäe

K, 12. oktoobril kl 19 Rapla kultuurikeskuses

rakvereteater.ee 32 95 444

AEG KAUBELDA

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle

Ostame kasvava metsa raietõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Tee oma leplik rahaks. Pakume kasvava lepiku eest head hinda.

HOLMES & MEYERS
Metsaõrbi ettevõtmine

tel: 5553 3064, 5559 5537
e-post info@holmesmeyers.eu

Tel 511 0415, 517 9866, 489 4055.
www.landeker.ee

OÜ LANDEKER

OSTAB

- metsakinnistuid
- hüpoteegiga ja läbiraiutud kinnistuid

MÜÜAKSE

puidu-, turba-, päevalillebriketti, graanuleid, kivisütt.

Tel 5692 4924, 637 9411, www.leilibrikett.ee

kuivi pakitud kütteklotse ja kaminapuid 40 l võrkkotis. Vedu tasuta. Tel 523 8503

tooreid lõhutud kase ja lepa küttepuid, hind alates 32 €/rm, ja kuivi lõhutud okaspuu küttepuid (metsakuiv), hind alates 40 €/rm. Mõõdud tellija soovil, hind sisaldab transporti. Tel 502 4895

lõhutud lepa küttepuid 30, 40, 50, 60 cm, ka võrkkotis. Vedu. Tel 516 6305

värsket mett. Tel 516 6305

küttepuid, lepp 30, 40, 50 cm koos kohaletoomisega. H. 35 €/rm. Tel 5373 7294

lõhutud küttepuid. Tel 5190 6548

turbabriketti, puidubriketti ja pelletideid. Vedu. Tel 5359 2794

AS RMW müüb pakitud turbabri-

KOOMIKS

PÄRNA KLIINIK
 KUTSUB NAISI ALATES 50-ST ELUAASTAST
 LUUTIHEDUSE MÕOTMISELE.
 Uuring tasuta.

Asume Tallinna südalinna J.Pärna tn. 4.
 Registreerimine ja info telefonil 680 2000

